

ENERGIE IN BEELD

FEZOB

SAMEN STERK VOOR LOKALE ENERGIE

December 2025

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

Inhoud

Voorwoord	3
Over FEZOB	4
Burgerinitiatief met Energie in de buurt.....	6
Energiemanagement en opslag bij zonneparken	8
Home Energy Management Systemen	10
Econobis & ICT	12
Draaiboek zonneprojecten	13
Energiegemeenschappen	14
Excursie Goeree Overflakkee	15
De energiewereld ontrafeld	16
Webinars	17
De energietoekomst van Stokkelsche Akker	18
Colofon	19

VOORWOORD

SAMEN BOUWEN AAN DE TOEKOMST VAN ENERGIE

In Zuidoost-Brabant staat de energietransitie niet stil. Sterker nog: hier wordt ze elke dag vormgegeven, door burgers, coöperaties en professionals die met kennis, innovatie en samenwerking het verschil maken. Dit magazine is een ode aan die inzet en een blik op de projecten die onze regio verduurzamen en versterken.

Van innovatieve energiegemeenschappen tot professionele kennisdeling, van inspirerende webinars tot technische verdieping: de projecten die je in dit magazine aantreft, laten zien hoe we samen stappen zetten. Niet alleen om onze energievoorziening toekomstbestendig te maken, maar ook om elkaar te versterken. Want dat is de kracht van FEZOB: samen leren, samen groeien, samen stroom geven aan de transitie.

Dit magazine is bedoeld om te inspireren, te informeren en vooral om trots te zijn op wat we samen bereiken. Laat je meenemen in de verhalen achter de projecten, de mensen die eraan werken en de kennis die we delen. Want de energietransitie is niet alleen een technologische uitdaging – het is een menselijk verhaal.

Namens FEZOB wens ik je veel leesplezier en inspiratie toe. Laat je vooral uitdagen om zelf ook in actie te komen, want elke bijdrage telt.

Rudy Snel
Voorzitter FEZOB

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

FEZOB

SAMEN STERK VOOR LOKALE ENERGIE

FEZOB staat voor **Federatie van Energiecoöperaties Zuidoost-Brabant**. Het is het kloppende hart van de lokale energietransitie in deze regio, waar burgers, coöperaties en professionals samenwerken aan een duurzame toekomst. Samen zijn ze een belangrijke gesprekspartner voor gemeenten en provincie.

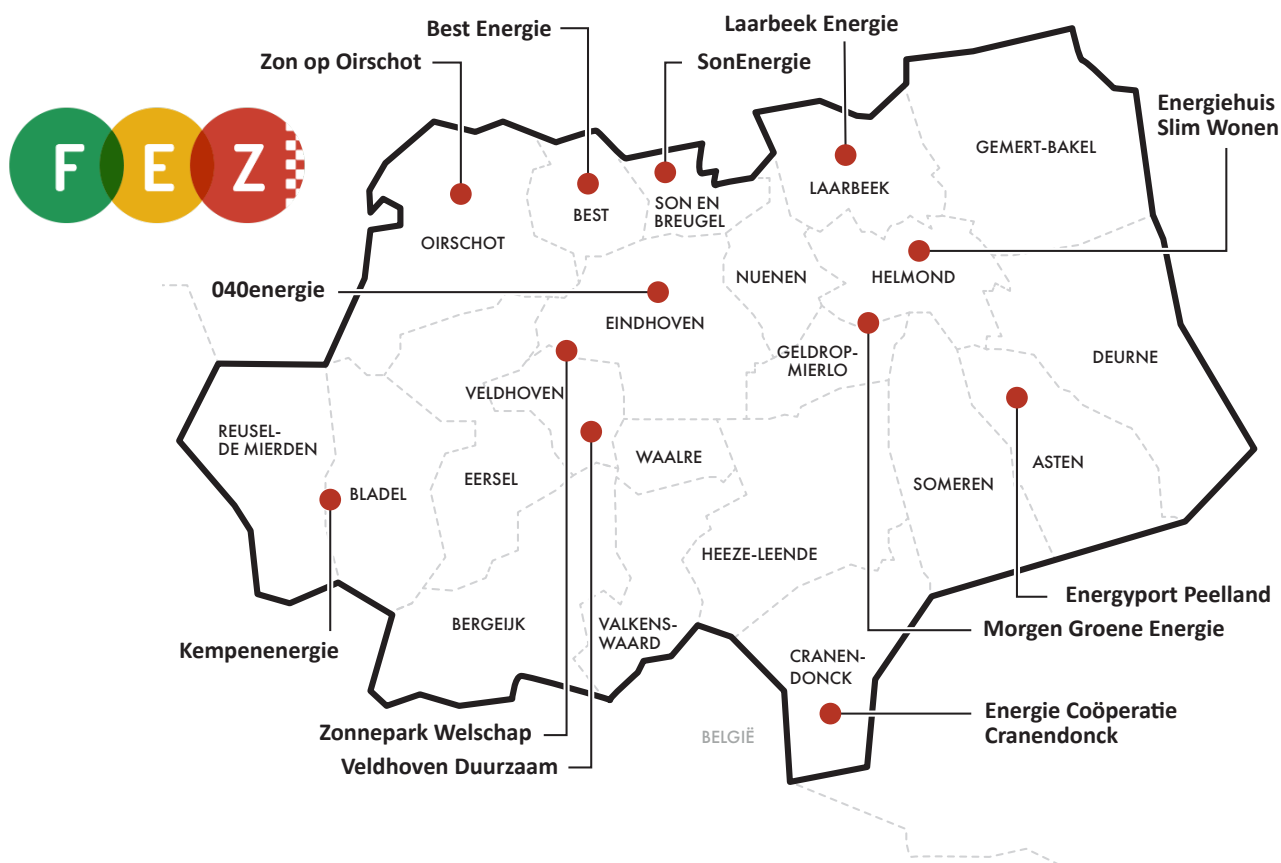
Wij geloven in een energietoekomst die lokaal, duurzaam en van ons allemaal is. Een toekomst waarin burgers en coöperaties niet alleen consumenten zijn, maar actief bijdragen aan de opwek, het beheer en de verdeling van energie. Door samen te leren, te innoveren en te investeren, maken wij de energietransitie mogelijk.

DOEL

FEZOB verbindt en versterkt lokale energiecoöperaties in Zuidoost-Brabant. Door kennis te delen, samen te leren en gezamenlijk projecten op te zetten, zetten de leden stappen naar een energieneutrale, democratische en inclusieve energietoekomst.

FEZOB staat voor:

- Verdieping van kennis en professionaliteit binnen de coöperaties
- Samenwerking tussen lokale energie-initiatieven
- Innovatie en het versnellen van de energietransitie

KRACHTEN BUNDELEN

FEZOB is ontstaan uit de behoefte om de krachten te bundelen. Lokale energie-coöperaties in Zuidoost-Brabant zagen dat ze meer konden bereiken door samen te werken: door gezamenlijk op te trekken, kennis te delen en projecten te ontwikkelen die verder gaan dan wat een enkele coöperatie kan realiseren. FEZOB is daarmee niet alleen een netwerk, maar ook een beweging die de energietransitie versnelt en verankert in de regio.

OPRICHTEN EN ONDERSTEUNEN NIEUWE COÖPERATIES

Bestaande coöperaties kunnen een belangrijke rol spelen bij het snel opzetten van nieuwe energiecoöperaties in de regio. Als er een specifiek initiatief opgepakt dient te worden, kan er een nieuwe coöperatie voor worden opgericht. Via FEZOB kan er direct een beroep worden gedaan op de kennis en ervaring van de coöperaties op het gebied van financiën, marketing, communicatie, organisatie, juridische zaken en PV-techniek.

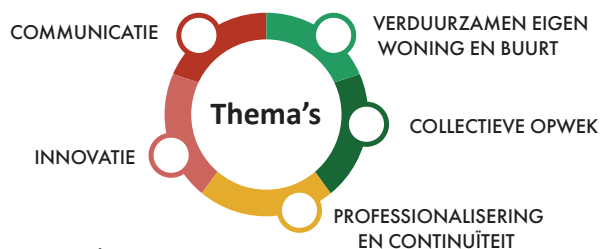
ONDERSTEUNING BIJ ONTWIKKELING

Bij veel duurzame ontwikkelingsprojecten is het lastig om voldoende middelen beschikbaar te krijgen om de eerste stappen te zetten. Denk aan voorfinanciering van de eerste stappen (initiatieffase, haalbaarheidsonderzoek). FEZOB heeft het initiatief genomen om samen met de andere RES-regio's binnen de provincie Brabant, een financieringsfonds op te richten, wat tevens inhoudelijke ondersteuning kan geven, specifiek voor dit doel: BODE (Brabants Ontwikkelfonds Duurzame energie).

THEMATISCHE AANPAK

FEZOB zet zich in voor een duurzame energietransitie door middel van een gestructureerde en integrale aanpak, waarbij we trajecten/thema's en projecten nauw met elkaar verbinden. Onze trajecten vormen de strategische pijlers zoals innovatie, communicatie, professionalisering, kennisontwikkeling en technische documentatie, waarbinnen we gericht werken aan lange-termijndoelen en sectorbrede uitdagingen. Binnen elk traject ontwikkelen en voeren we concrete projecten uit, die zich richten op specifieke thema's zoals energiegemeenschappen, trainingen, technologische innovaties en natuurinclusieve oplossingen. Deze projecten zijn praktijkgericht en worden vaak in samenwerking met lokale initiatieven, kennisinstellingen en marktpartijen uitgevoerd.

Door deze combinatie van overkoepelende trajecten en gerichte projecten, borgen we zowel diepgang als breedte in onze activiteiten. ●

SAMENWERKING IN REGIO VOOR ENERGIE NEUTRALE TOEKOMST

In de gemeenten Oirschot en Eersel zijn drie woongemeenschappen een pilot gestart om energieneutraal te worden. In Oirschot doen Middelbeers en Landgoed Stille Wille mee, en in Eersel is de wijk Molenakkers aangesloten. Het project onderzoekt hoe bewoners kunnen worden betrokken bij een Buurt Energiemanagement Systeem, met focus op energiedelen, collectief energiemanagement en lokale opwek.

In dit project 'Energie in de buurt' wordt onderzocht hoe een buurt of woon-gemeenschap door een gezamenlijke aanpak zoveel mogelijk zelfvoorzienend kan worden met energie. Het staat nog in de initiële fase en focust op gedragsverandering, dataverzameling en lokale samenwerking, zonder direct te investeren in fysieke infrastructuur zoals buurt-batterijen.

ENERGIE VAN HONDERDEN WONINGEN IN KAART

Het project omvat drie proefgebieden met elk hun eigen dynamiek. Middelbeers, een dorp met een actieve lokale werkgroep die al energiecafés organiseert, worden 100 huishoudens betrokken. Landgoed Stille Wille, een afgesloten buitengebied met 300 woningen zonder aardgas-aansluiting en de wijk Molenakkers in Eersel, een relatief nieuwe, groene woonwijk met meer dan 400 woningen. Deze wijk staat al bekend om haar focus op duurzaamheid en innovatie. Er zijn inmiddels vragenlijsten gestuurd om zo een beeld te krijgen van het energiegebruik.

De gemeenschappen hebben als doel om het energieverbruik te optimaliseren, zelf opgewekte stroom maximaal te benutten en netcongestie te verminderen. Deelnemers krijgen als tegenprestatie een gratis energiescan of energiemonitoringsset, zodat ze direct inzicht krijgen in hun verbruik en besparingsmogelijkheden ontdekken.

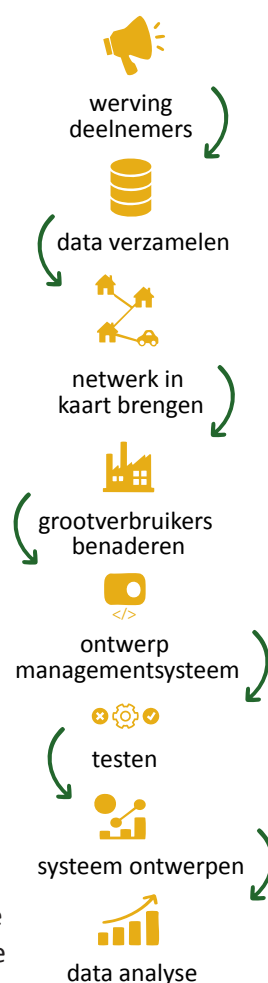
BUURT ENERGIE MANAGEMENT SYSTEEM

De aanpak bestaat uit acht stappen, van werving en dataverzameling tot het ontwikkelen van een Buurt Energie Management Systeem (BEMS). Eerst worden energieprofielen opgesteld om inzicht te krijgen in het collectieve verbruik en opwek. Vervolgens wordt een lokaal energiesysteem ontworpen dat vraag en aanbod afstemt, bijvoorbeeld door energiedelen of slimme sturing van apparaten. Externe deskundigen ondersteunen bij het analyseren van data en het testen van het systeem. Het project sluit af met een evaluatie, waarbij lessen worden getrokken voor toekomstige schaalvergroting en mogelijk uitrol naar andere gemeenschappen.

VOORBEELDPROJECT

Lokaal eigenaarschap en samenwerking is essentieel voor een succesvolle energietransitie. Door bewoners actief te betrekken, data te verzamelen en slimme afspraken te maken, werken de wijken toe naar een duurzame, betaalbare en energieneutrale toekomst.

De opgedane ervaringen kunnen dienen als blauwdruk voor andere dorpen en wijken in Nederland. Een inspirerend voorbeeld van hoe kleine, lokale stappen kunnen leiden tot grote, landelijke veranderingen en hoe energietransitie van onderop echt kan slagen! ●

▲ Jan Timmer is bewoner van Stille Wille en heeft deze illustratie gemaakt voor bij hun verduurzamingsplan

- ▼ Ad van de Ven, voorzitter Coöperatie Zonnepark Welschap voor de panelen op de vliegbasis.

‘BIJ ZONNEPARK WELSCHAP IS NU EEN ONDERZOEK GESTART NAAR HET RENDEMENT VAN BATTERIJEN OM PIEKEN OP TE VANGEN EN VRAAG EN AANBOD VAN ELEKTRICITEIT OP ELKAAR AF TE STEMMEN. DIT ZORGT VOOR MEER LOKALE CONTROLE EN EEN EFFICIËNTERE BENUTTING VAN ONZE ZONNE-ENERGIE.’

Ad van de Ven, voorzitter Coöperatie Zonnepark Welschap

ENERGIEMANAGEMENT EN OPSLAG BIJ ZONNEPROJECTEN

In Zuidoost-Brabant zijn de afgelopen jaren diverse zonneprojecten gerealiseerd binnen onze lokale energiecoöperaties. Deze dragen bij aan de regionale energietransitie en zijn voorbeelden van hoe energie-opwek coöperatief kan worden georganiseerd.

De zonnedaken en parken in het FEZOB-gebied zijn vaak gerealiseerd met lokale betrokkenheid op bestaande daken en door gebruik van restgronden. De businesscases zijn voornamelijk gebaseerd op de zekerheden die door de subsidieverstrekker worden gegeven. Door de onbalans in het energiesysteem staat de winstgevendheid onder druk.

ONBALANS

De ontwikkeling van nieuwe zonneparken in 2025 is uitdagend. Dit heeft geleid tot een afname van het aantal nieuw geïnstalleerde zonnepanelen en -installaties. Naast de netcongestie in het elektriciteitsnet in Nederland, waardoor nieuwe zonneparken niet zomaar kunnen worden aangesloten, hebben we te maken met negatieve energieprijzen die een negatieve invloed hebben op het rendement van de projecten.

Gelukkig zijn er verschillende technische, organisatorische en beleidsmatige oplossingen om dit probleem aan te pakken.

TIJDELIJKE PRODUCTIE VERMINDERING

Zonneparken kunnen hun vermogen aanpassen op basis van de marktprijs. Als de prijs negatief is, wordt de productie stilgelegd. Dit gebeurt met behulp van slimme omvormers en software die realtime communiceert met het net.

Dit tijdelijk verminderen of stoppen van de energieproductie (curtailment) is natuurlijk geen optimale oplossing, omdat het leidt tot verlies van opgewekte energie. Daarnaast

wordt SDE++-subsidie (de belangrijkste subsidie voor duurzame energie) alleen uitgekeerd over daadwerkelijk geleverde energie en niet over de productie die gerealiseerd had kunnen worden.

Bij curtailment loop je dus ook een deel van de subsidie mis, terwijl de vaste kosten (zoals onderhoud, grondhuur, financiering) gewoon doorgaan.

Naast het financiële aspect kan er ook een risico ontstaan dat door een mogelijke overbelasting van het elektriciteitsnet, de productie kan worden stilgelegd door de netbeheerder

BATTERIJ

Energieopslag in batterijen maakt het mogelijk om overtollige energie op te slaan en later af te geven als de prijzen beter zijn. Dit zorgt voor een betere benutting van de opgewekte stroom, een beter financieel rendement en meer leveringszekerheid.

Bij zonnepark Welschap wordt nu onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het plaatsen van grote batterijen en het effect daarvan.

UITBREIDING SUBSIDIES

Onbalans in het net belemmert de energietransitie omdat duurzame stroom niet altijd bruikbaar of transporteerbaar is. Slimme subsidies die balans en flexibiliteit bevorderen, kunnen helpen om dit probleem op te lossen. Wellicht wordt het ontwikkelen van zonneprojecten dan weer vlotgetrokken ●

HOME ENERGY MANAGEMENT SYSTEM

Huishoudens krijgen voortaan minder terug voor teruggeleverde stroom, waardoor het financieel aantrekkelijker wordt om zoveel mogelijk van je eigen zonne-energie direct te gebruiken. Een Home Energy Management System (HEMS) speelt hierin een cruciale rol.

Dit slimme systeem helpt je niet alleen om energie efficiënter te gebruiken, maar zorgt er ook voor dat je minder afhankelijk bent van het net – en dat scheelt flink in de kosten.

AUTOMATISERING ENERGIEVERBRUIK

Een HEMS is een geïntegreerd systeem dat je energieverbruik en -opwek monitort, analyseert en optimaliseert. Het bestaat uit hardware, zoals slimme meters en schakelaars, en software die je energiegebruik automatisch aanpast aan de beschikbare zonne-energie.

Stel je voor: apparaten – zoals je wasmachine en vaatwasser – en je elektrische auto starten automatisch op wanneer je zonnepanelen het meeste stroom opwekken. Overtollige energie kan worden opgeslagen in een batterij voor later gebruik, zoals 's avonds als de zon niet schijnt. Daarnaast kan het systeem rekening houden met dynamische energietarieven, zodat je apparaten inschakelt wanneer de stroomprijs het laagst is. Dit alles zonder dat je er zelf omkijken naar hebt.

BESPARING

De terugverdientijd van een HEMS ligt gemiddeld tussen de 5 en 10 jaar, afhankelijk van je energieverbruik, de grootte van je zonnepaneleninstallatie en de gekozen functionaliteiten. Een basissysteem kost tussen de € 200,- en € 800,-, terwijl een geavanceerd systeem met batterijopslag en koppeling aan warmtepompen of laadpalen € 5.000 tot € 15.000 kan kosten. Gelukkig zijn er subsidies beschikbaar, zoals de

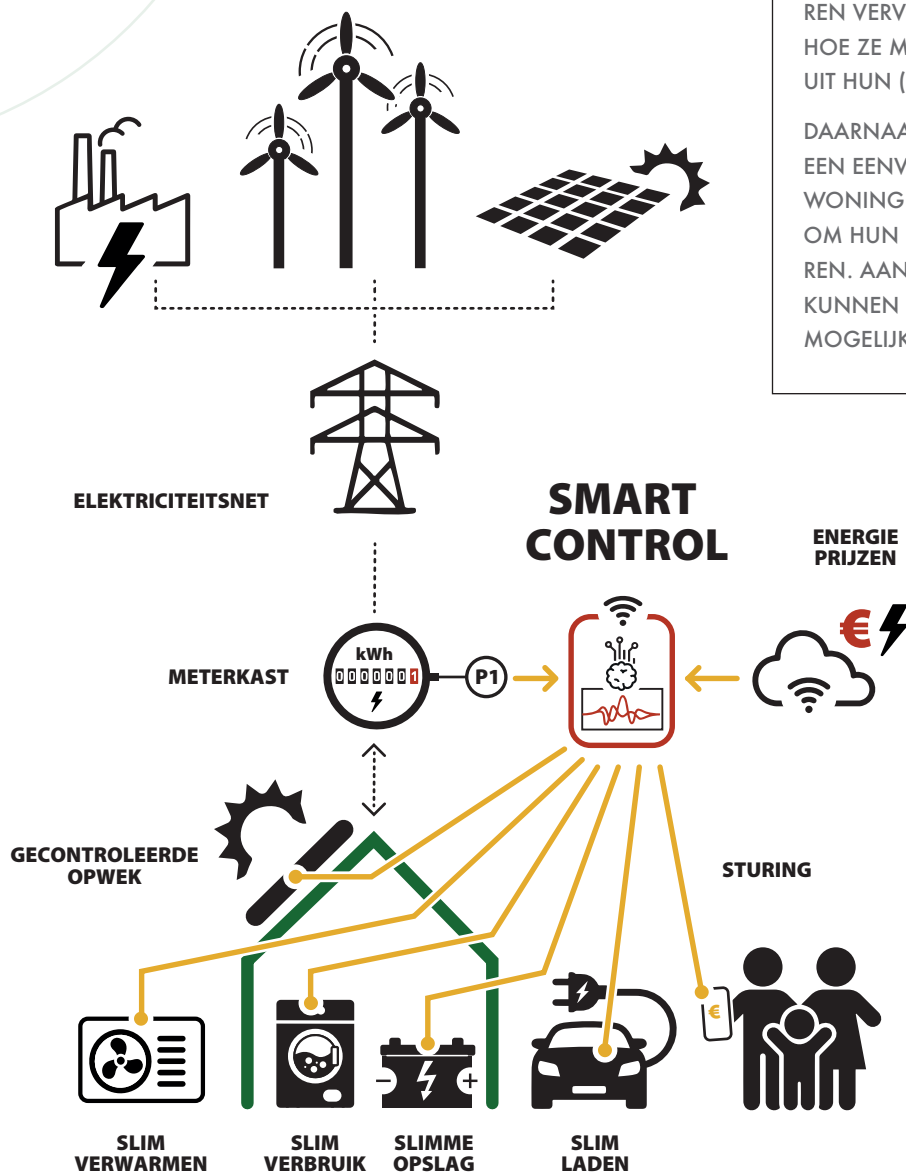
ISDE-subsidie voor warmtepompen en er zijn soms ook lokale regelingen voor slimme energimanagement-systemen. Met de afbouw van de salderingsregeling wordt de investering in een HEMS steeds aantrekkelijker, omdat je meer bespaart door zelfconsumptie te maximaliseren.

STAPSGEWIJS UITBREIDEN

Een HEMS is niet alleen een kostenbesparende oplossing, maar ook een toekomstbestendige investering. Naast het optimaliseren van je eigen energiegebruik, kun je met een HEMS ook bijdragen aan een stabiel energienet door piekbelasting te vermijden. Bovendien is het systeem schaalbaar: je kunt beginnen met een eenvoudige opzet en later uitbreiden met een batterij, warmtepomp of koppeling aan een elektrische auto. Voor wie onafhankelijker, duurzamer en goedkoper wil leven, is een HEMS dus een slimme en noodzakelijke stap. ●

▼ Homewizard display

FEZOB START EEN HEMS-TESTPROJECT OM KENNIS EN ERVARING OP TE BOUWEN. MET DE OPGEDANE INZICHTEN KUNNEN WE ENERGIECOACHES VAN VERSCHILLENDE LEC'S OPLEIDEN. ZIJ KUNNEN PARTICULIEREN VERVOLGENS BETER INFORMEREN OVER HOE ZE MEER RENDEMENT KUNNEN HALEN UIT HUN (ZELF OPGEWekte) ENERGIE.

DAARNAAST WORDT HET MOGELIJK OM EEN EENVOUDIG SYSTEEM TIJDELIJK BIJ WONINGEIGENAREN THUIS TE INSTALLEREN OM HUN ENERGIEVERBRUIK TE ANALYSEREN. AAN DE HAND VAN DE RESULTATEN KUNNEN ENERGIECOACHES DE VERBETERMOGELIJKHEDEN GOED ONDERBOUWEN.

▲ Schematische weergave van een Home Management Systeem (HEMS)

TOEKOMSTBESTENDIGE BACKOFFICE VOOR ENERGIECOÖPERATIES

De energiecoöperaties binnen FEZOB zetten een belangrijke stap richting professionalisering. Zij willen hun leden- en participatieadministratie toekomstbestendig organiseren en zoeken samenwerking bij het beheer van administraties en backoffice-taken.

Door kennis en capaciteit te bundelen, worden kwaliteit, continuïteit en overdraagbaarheid beter geborgd. Een professionele backoffice ontlast de vrijwillige bestuurders waardoor zij meer tijd hebben voor leden, projecten en nieuwe initiatieven. Dit maakt het bestuurswerk aantrekkelijker en helpt uitval te voorkomen.

PROFESSIONELE AANPAK MET ECONOBIS

Energiecoöperaties hebben te maken met ledenadministratie, financiële stromen en projectbeheer. Econobis – een door energiecoöperaties zelf ontwikkeld systeem – is een geïntegreerd platform waar al deze gegevens samenkomen. Het systeem legt contactmomenten vast, verwerkt e-mails en maakt gerichte mailings mogelijk. Taken binnen teams kunnen efficiënt worden verdeeld en opgevolgd.

Econobis groeit mee met de behoeften van coöperaties, bijvoorbeeld door nieuwe functionaliteiten voor lokale energie-uitwisselingsplatforms of buurtbatterijen.

VEILIGHEID VOOROP

Econobis zorgt ervoor dat data echt van de coöperatie en haar leden blijft. Externe partijen hebben immers eigen belangen bij deze data, die soms veel geld waard is. Door opslag op Nederlandse servers is het systeem veilig en betrouwbaar.

BACKOFFICE-ONDERSTEUNINGSHUIS

Voor de professionalisering wordt een 'FEZOB backoffice' ingericht: een ondersteuningshuis dat wordt gevormd door een eigen beheerteam. Dit team werkt samen met Econobis Support en administratiekantoor Ad-Vi.

Het beheerteam bestaat uit twee backoffice-medewerkers die elkaar ondersteunen en kunnen vervangen. Zij bieden niet alleen ondersteuning voor Econobis, maar ook voor andere veelgebruikte software zoals Laposta, Twinfield, Basecone en WordPress.

Het ondersteuningshuis kan meegroeien met de ambities in de regio. Door deze professionalisering staan de energiecoöperaties sterker in de energietransitie. ●

VOOR DE UITGIFTE VAN OBLIGATIES EN PARTICIPATIES IN DUURZAME-ENERGIEPROJECTEN KUNNEN COÖPERATIES GEBRUIKMAKEN VAN EEN SPECIALE MODULE BINNEN ECONOBIS. HIERMEE GEVEN ZE SNEL EN PROFESSIONEEL PARTICIPATIES UIT, WAT LEIDT TOT MEER VERTROUWEN EN EEN GROTERE BEREIDHEID OM TE INVESTEREN IN LOKALE ENERGIEPROJECTEN.

DEELNEMERS AAN ZONNEPARKEN, WINDPROJECTEN OF ANDERE DUURZAME INITIATIEVEN HEBBEN DIRECT INZAGE IN HUN PARTICIPATIES, OPBRENGSTEN EN DE IMPACT VAN HUN INVESTERING.

DRAAIBOEK VOOR ONTWIKKELING VAN ZON- EN WINDPROJECTEN

Het ontwikkelen van zonne- en windprojecten is vaak complex. Gelukkig biedt het door FEZOB ontwikkeld draaiboek een helder stappenplan voor coöperaties in de Metropoolregio Eindhoven. Dit plan helpt om van initiatief tot realisatie te komen, met aandacht voor beleid, participatie, financiering en lokale inbedding. Hoe pak je dat aan?

Het begint met een groot idee: een zonnepark dat niet alleen eigen duurzame stroom opwekt, maar ook biodiversiteit versterkt en lokale bewoners laat meeprofiteren.

Met een geschikte locatie in zicht, komt de volgende uitdaging: hoe maak je het financieel haalbaar?

Het draaiboek dat door FEZOB is opgesteld geeft houvast. Het beschrijft 10 stappen, van initiatievorming tot financiering. Je start met een kernteam en maakt een globale businesscase. Je schat in hoeveel energie je kunt opwekken en hoe je dat kunt koppelen aan lokale afname.

WAAROM HET STAPPENPLAN WERKT

Ten eerste structureert het de chaos die vaak ontstaat bij complexe projecten. Energiecoöperaties bestaan meestal uit vrijwilligers met hart voor de zaak, maar niet altijd met kennis van vergunningen en financiering. Het draaiboek geeft hen houvast en voorkomt dat ze vastlopen in bureaucratie.

Ook versnelt het de energietransitie. Door samen te werken met gemeenten, netbeheerders en marktpartijen, komen projecten sneller van de grond.

Zo werd in Deurne het Zonnepark De Vlaas in recordtijd gerealiseerd omdat alle partijen vroegtijdig betrokken waren. Dat scheelt jaren aan vertraging.'

PARTICIPATIE

Het draaiboek benadrukt participatie als kritische succesfactor. Deze aanpak borgt dan ook het lokaal eigenaarschap. Zonneparken worden doorgaans gerealiseerd met 50% lokaal eigendom. Bewoners voelen zich betrokken omdat ze mee kunnen investeren en profiteren van lagere energiekosten. Dat creëert draagvlak, en dat is goud waard. Als mensen mee mogen denken, staan ze achter het project.

EEN BLAUWDRIK VOOR ANDEREN

Het draaiboek is meer dan een handleiding, het is een blauwdruk voor succesvolle energieprojecten. Door stapsgewijs te werken, lokaal eigenaarschap te borgen en samenwerking centraal te stellen, laten energiecoöperaties zien dat de energietransitie niet alleen haalbaar, maar ook sociaal en economisch waardevol is.

Samen maken we de energietransitie concreet en dat geeft hoop voor de toekomst.' ●

ENERGIEGEMEENSCHAPPEN ALS MOTOR VAN VERANDERING

Energiegemeenschappen zoals energiecoöperaties zijn meer dan alleen lokale energie-initiatieven: ze dragen bij aan een duurzamer, rechtvaardiger en weerbaarder energiesysteem. Door burgers actief te betrekken, lokaal eigenaarschap te stimuleren en innovatieve oplossingen te ontwikkelen, spelen ze een unieke rol in de energietransitie.

Energie delen is een alternatief voor de traditionele terugleververgoeding en kan leiden tot een gunstigere prijs, minder afhankelijkheid van de energieleverancier en een efficiënter gebruik van lokale hernieuwbare energie.

Energie delen is het 'delen' van zelfopgewekte overtollige energie, vaak met een virtuele verrekening via het net. Terwijl energie leveren simpelweg het 'verkoop' van deze overtollige energie is aan de eigen energieleverancier, vaak voor een lage terugleververgoeding.

LOCAL4LOCAL

Local4Local is de term die wordt gebruikt als je samen met je energiegemeenschap je eigen energievoorziening gaat organiseren volgens eigen spelregels tegen een prijs die je ook zelf (samen) in de hand hebt. De prijs die je dan betaald is niet afhankelijk van de energiemaatschappijen die de marktwerking van de energie volgen, maar een eerlijke prijs die is gebaseerd op de kostprijs van eigen duurzaam opgewekte energie.

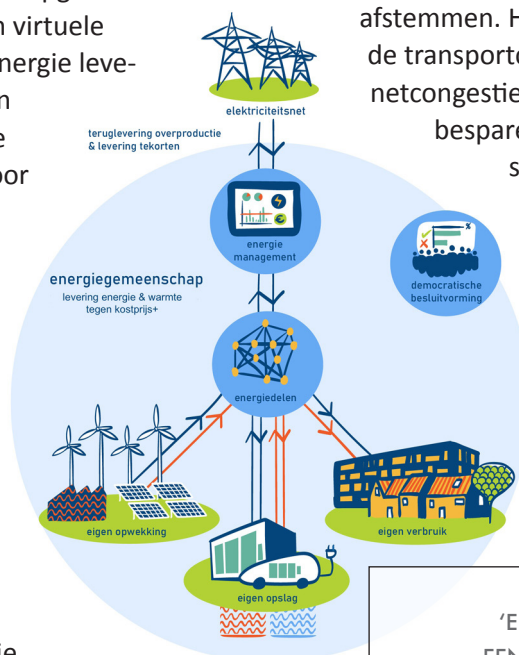
Dit is waar we zo snel mogelijk naar toe willen als coöperatieve beweging in de energietransitie.

In de nieuwe Energiewet die 1 januari 2026 in werking treedt wordt een energiegemeenschap als een entiteit gezien en krijgt daarmee nu formele bevoegdheden. De meest voorkomende entiteit is de coöperatie.

ENERGIE HUBS

Een andere samenwerkingsvorm in het energie-domein is de energie hub. Dit is een samenwerkingsvorm waarbij meerdere partijen (vaak bedrijven, maar ook woonwijken of energiecoöperaties)

lokale energievraag en -aanbod op elkaar afstemmen. Het doel is om de benodigde transportcapaciteit te verminderen, netcongestie tegen te gaan en kosten te besparen. Dit gebeurt door slimme sturing, opslag en uitwisseling van energie binnen een afgebakend gebied, zoals een bedrijventerein, wijk of industriële zone. Vaak is er dan sprake van partijen met een grootverbruik aansluiting. ●

'EEN ENERGIEGEMEENSCHAP IS EEN JURIDISCHE ENTITEIT (VAAK EEN COÖPERATIE), DIE TEN BEHOEVE VAN HAAR LEDEN OF DE LOKALE OMGEVING ACTIVITEITEN ONTPLOOIT OP HET GEBIED VAN ENERGIEOPWEK, -LEVERING, -BESPARING EN -DELEN.

HET HOOFDDOEL IS HET BIEDEN VAN MILIEU, ECONOMISCHE OF SOCIALE VOORDELEN, NIET HET MAKEN VAN WINST. LEDEN HEBBEN ZEGGENSCHAP EN DEELNAME IS OPEN EN VRIJWILLIG.'

OP GOEREE-OVERFLAKKEE LEREN WE HOE ENERGIE LOKAAL OPGEWEKT EN GEDEELD KAN WORDEN

Op een kille ochtend in oktober vertrekt een elektrische bus vol bevroren vrijwilligers uit Zuidoost-Brabant richting Goeree-Overflakkee. Bestemmingen: Deltawind, een lokaal wind- en zonnepark, en Hylife Innovations, een innovatieve energiehub in Oude-Tonge.

Aan boord zitten vijftig bestuursleden, vrijwilligers en medewerkers van de bij Fezob aangesloten energiecoöperaties. Hun missie? Leren hoe je een energiegemeenschap opbouwt.

EERSTE STOP, DELTAWIND

Deltawind is een coöperatief wind- en zonnepark dat in 2024 meer dan een half miljoen mWh aan stroom lokaal heeft opgewekt, goed voor 142.000 huishoudens op Goeree-Overflakkee.

Koen van Swam, projectmanager innovatie, deelt de lessen uit de praktijk. 'De stroom van Windpark Battenloot en een zonnepark gaat eerst naar deelnemende huishoudens, voordat overschotten naar het net gaan. Deelnemers zien real-time hun eigen verbruik en het gezamenlijke aanbod. Door bewustwording en sturing verhogen we de gelijktijdigheid van opwek en verbruik,' legt Van Swam uit.

'Toen we begonnen, dachten mensen: Nu gaat Deltawind supergoedkope stroom leveren! Maar wij wisten ook niet precies hoe de prijs eruit zou zien', lacht Van Swam. 'We zijn gestart met een korting van 2,5 cent per kWh, en dat bleek een redelijke inschatting. Inmiddels hebben we beter inzicht in de kosten en opbrengsten.'

Zijn tip voor de Brabanders? 'Begin ergens, en houd het simpel.'

Het model van Deltawind laat zien hoe energiecoöperaties lokaal bezit, lokale voordelen én duurzame opwek combineren.

STOP TWEE, EEN ENERGIEHUB IN ACTIE

Vervolgens bezoekt de groep Hylife Innovations, waar 17 woningen worden voorzien van duurzame

▲ Een kijkje in de keuken bij Hylife Innovations foto door ?

me warmte en koeling via een klein warmtenet. De energie komt van zonnepanelen, wordt opgeslagen in accu's, warmteboilers en waterstof. Een zelflerend Energy Management System (EMS) zorgt voor de balans tussen vraag en aanbod. Het is een kleine, lokale energiehub die je onafhankelijker maakt van het grote net.

De kracht van deze hub zit 'm in de opslag in accu's en waterstof en levert flexibiliteit bij pieken en dalen. De warmte en koeling zit in één systeem waardoor er meervoudig gebruik van de energie wordt gemaakt. De elektriciteit wordt lokaal opgewekt én lokaal gebruikt en heeft daardoor minder transportverlies.

DE BRABANTSE BEWEGING: VAN ONDEROP

Terug in de bus is de sfeer optimistisch. Dit is een beweging van onderaf, een initiatief dat wordt gedragen door bewoners, niet door overheden. Buren die samen iets willen opbouwen, dat is de kracht.

Waar gaan we volgend jaar naartoe? ●

FEZOB-DENKTANK ONDERZOEKT ENERGIEVRAAGSTUKKEN VOOR LOKALE COÖPERATIES

DE ENERGIEWERELD ONTRAFELD

Een groep van 16 afgevaardigden van energiecoöperaties binnen FEZOB vormde een denktank om documentatie te ontwikkelen over de energiemarkt, energiegemeenschappen en energiedelen.

▲ De afgevaardigden van de energiecoöperaties van de FEZOB tijdens de eerste bijeenkomst.

Het doel was betrouwbare, gecontroleerde informatie verzamelen en publiceren, zodat alle lokale energiecoöperaties in de regio een duidelijk beeld krijgen van deze complexe energievraagstukken.

Tijdens een reeks live sessies bepaalden de deelnemers de onderwerpen, verzamelden en bespraken de inhoud. Aan bod kwamen deze hoofdonderwerpen;

- Energie(elektriciteits)markt
- De nieuwe Energiewet
- Energiegemeenschappen
- Warmtewet
- Elektriciteitsnet en de
- Wet Versterking participatie op decentraal niveau

Alle onderwerpen zijn doorgenomen en in sub-groepjes onderzocht.

Om maar even aan te geven wat er zoal boven water is gekomen om te onderzoeken over één onderwerp 'De energiemarkt': Prijsvorming, dynamische tarieven, onbalanskosten, garantie van oorsprong, negatieve prijzen, terugleverkosten, directe levering, zelflevering en bijkomende kosten zoals energiebelasting.

De werkgroep doorliep veel technische en juridische stof, presenteerde en besprak de resultaten, en wisselde intensief kennis uit. Hierdoor werd niet alleen de complexiteit van bepaalde onderwerpen duidelijk, maar ook waar de prioriteiten liggen voor de toekomstige energievraagstukken.

Het geheel wordt samengevat in handzame documenten. Daarnaast worden er persberichten voor in weekbladen geschreven en gaan enkele leden in de regio presentaties geven. ●

VIER WEBINARS OVER VERDUURZAMING EN JE ENERGIEVERBRUIK

Onze energiecoöperaties willen woningeigenaren en huurders inspireren en activeren om energie te besparen en op te wekken. Maar hoe trek je de aandacht en zet je mensen in beweging? Fezob ontwikkelde hiervoor een (4-delige) reeks webinars: een laagdrempelige manier om bewoners te informeren, te betrekken en direct aan de slag te laten gaan.

Een webinar is een krachtig instrument om kennis te delen, betrokkenheid te vergroten en waardevolle interactie met ons doelpubliek te creëren. Het biedt de mogelijkheid om expertise en autoriteit op een bepaald gebied te tonen, waardoor de energiecoöperaties zich kunnen profileren als een gedegen kennisbron. Dit versterkt niet alleen het vertrouwen, maar trekt ook nieuwe geïnteresseerden aan die op zoek zijn naar betrouwbare informatie.

Deelnemers kunnen vanuit hun eigen omgeving meedoen en het biedt de mogelijkheid om interactie en participatie te stimuleren via live vragen, polls en chats, wat de betrokkenheid en hopelijk de tevredenheid van deelnemers vergroot. Door registraties, deelnamecijfers en interacties te analyseren, biedt het ook de mogelijkheid om waardevolle data en inzichten bloot te leggen om het communicatieaanbod verder kunnen optimaliseren.

HULP BIJ COMMUNICATIE

Fezob ondersteunt lokale energiecoöperaties (LEC's) met een kant-en-klaar communicatieformat. Denk aan social media posts, flyers en persberichten, die elke coöperatie eenvoudig kan gebruiken voor hun lokale communicatie. Zo wil FEZOB de LEC's helpen om hun communicatie, ook voor toekomstige activiteiten, te verbeteren.

OPZET EN ONDERWERPEN

In 2026 organiseert Fezob vier webinars over verduurzaming, met de aftrap op 4 februari. Ze worden gepresenteerd door Floor de Jong van Energie Samen. Zij is een ervaren en betrokken professional op het gebied van bewonersinitiatieven en energiecoöperaties.

Het eerste webinar zal gaan over 'inzicht in je eigen energieverbruik'. Wat maak je op uit de eindafrekeningen van jouw energieleverancier van de afgelopen jaren? Dit inzicht is essentieel.

En dan kun je 'Een verbeterplan voor je woning maken'. En dát is dan ook meteen de titel van de tweede editie. Wat levert het op als je je woning gaat verbeteren en hoe vergelijk je de offertes voor de verschillende maatregelen. Het plan is om dit webinar te laten presenteren door Rick van de Westerlaken, beter bekend als de maker van de podcasts 'Ketelklets'.

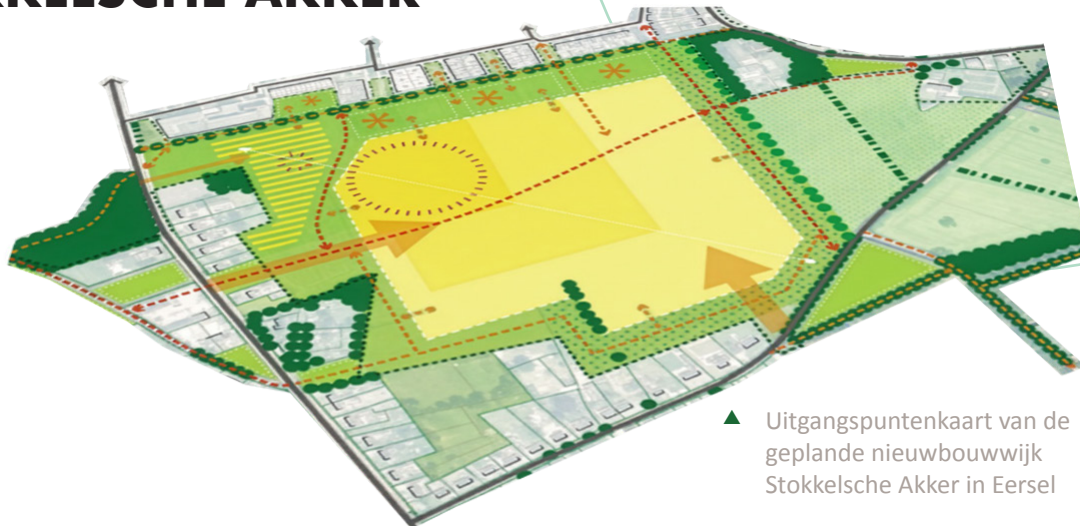
Het derde webinar gaat over de invloed van de afschaffing van de salderingsregeling. Termen als 'gelijktijdig verbruik bij opwek', HEMS en thuisbatterijen worden hier besproken. We leren hoe je moet omgaan met je eigen opwek.

Het laatste onderwerp dat online zal worden behandeld is 'Energiegemeenschappen'. Met de nieuwe Energiewet is het mogelijk om eigen opwek samen te delen of op andere wijzen stroom of warmte onderling te verhandelen.

De onderwerpen en de gesprekken zijn uitdagend genoeg om niet te missen. De webinars beginnen om 19.30u. De aftrap is op 4 februari. ●

BOUWEN AAN DE ENERGIETOEKOMST VAN STOKKELSCH E AKKER

▲ Uitgangspuntenkaart van de geplande nieuwbouwwijk Stokkelsche Akker in Eersel

In de gloednieuwe wijk Stokkelsche Akker in Eersel staat de toekomst van energie centraal. Voordat er definitieve keuzes worden gemaakt over het energiesysteem, heeft Energiecoöperatie KempenEnergie het voortouw genomen. Het onderzoek zal een aanpak en voorbeeld opleveren voor andere nieuwbouw projecten in de regio.

Met een grondig onderzoek willen we ontdekken hoe de wijk niet alleen aardgasvrij, maar ook zo veel mogelijk zelfvoorzienend kan worden. Dit onderzoek vormt de basis voor alle toekomstige beslissingen over ontwerp, realisatie en samenwerking.

Het onderzoek kijkt naar drie belangrijke aspecten: techniek, governance/sociaal beleid en financiën. De LEC werkt hierbij nauw samen met de gemeente Eersel, lokale bedrijven en andere betrokken partijen. De vereniging is verantwoordelijk voor het inschakelen van externe expertise waar nodig.

TECHNISCH ONDERZOEK: OP WEG NAAR ZELFVOORZIENING

Hoe kan Stokkelsche Akker haar eigen energie opwekken en gebruiken? Een technische werkgroep duikt in de mogelijkheden voor een collectief, aardgasvrij energiesysteem. Ze onderzoeken hoe warmte en koelte, elektriciteit en zelfs mobiliteit duurzaam en lokaal kunnen worden georganiseerd. Met een varianten-

studie brengen ze de beste opties in kaart, zodat de wijk straks zo veel mogelijk haar eigen energie kan produceren en delen.

SAMEN BOUWEN AAN EEN ENERGIEGEMEENSCHAP

Maar een energiegemeenschap draait niet alleen om techniek. Hoe richt je zo'n gemeenschap eigenlijk in? De werkgroep 'Governance/Sociaal' onderzoekt hoe de Hernieuwbare Energie Gemeenschap (HEG) het beste kan functioneren. Welke bestuurlijke structuur past het beste? Hoe geef je bewoners een stem en betrek je hen actief bij de energietransitie? En wat zijn de juridische en organisatorische uitdagingen? Ook de kosten van het opzetten en beheren van de HEG komen aan bod.

Met dit onderzoek zetten we een belangrijke stap naar een duurzame, lokale en toekomstbestendige energievoorziening voor Stokkelsche Akker. Een wijk die niet alleen groen is, maar ook echt samen werkt aan haar eigen energietoekomst. ●

▲ Prachtige natuurlijke inpassing van Zonneweide De Bleuwe Poort in Laarbeek.

Colofon

Dit is een uitgave van FEZOB, Federatie van Energiecoöperaties Zuidoost-Brabant. Dit document wordt in een beperkte oplage geprint maar is ook digitaal gepubliceerd op de website www.fezob.nl

Deze brochure geeft inzicht in ons ontwikkelingsprogramma, waarin De Metropoolregio Eindhoven (MRE) en FEZOB samenwerken om de energietransitie in Zuid-Oost Brabant te versnellen.

© FEZOB, december 2025

Concept, redactie, fotografie, illustraties, vormgeving en productie:
Kemme Communicatie, Aarle-Rixtel

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

FEZOB

**SAMEN BOUWEN AAN
DE TOEKOMST VAN ONZE
EIGEN ENERGIE**

